

Kotsaftis gegn Grikklandi

Dómur frá 12. júní 2008

Mál nr. 39780/06

3. gr. Bann við pyndingum

Fangar. Ómannúðleg meðferð.

1. Málsatvik

Kærandi, Ioannis Kotsaftis, er grískur ríkisborgari og fæddur 1947. Kæra Kotsaftis laut að slæmum aðbúnaði í varðhaldi hans, sérstaklega skorti á viðeigandi meðferð vegna heilsufars hans. Í maí 1998 var kærandi úrskurðaður í gæsluvarðhald fyrir ólöglega verslun með fíkniefni og vörslu fíkniefna. Í júní 2006 var hann sakfelldur með dómi og dæmdur til þrettán ára og fjögurra mánaða fangelsisvistar.

Kærandi var lagður inn á sjúkrahús í ágúst 2003 þar sem læknar greindu hann með skorpulífur, sem orsakaðist af krónískri lifrabólgu B. Samkvæmt læknskýrslu frá 8. desember 2003 þurfti kærandi á stöðugu eftirliti að halda vegna ástands síns í miðstöð sem sérhæfði sig í slíkum sjúkdómum auk meðferðar til að hindra frekari afleiðingar hans. Þann 8. janúar 2004 úrskurðaði dómstóll að kærandi gæti dvalið fjóra mánuði á spítala. Eftir að hafa verið veitt leyfi frá fangavist þann 27. janúar 2004 flúði kærandi. Kærandi var handtekinn 9. júní 2006 og færður aftur í fangelsi þar sem hann deildi fangaklefa, sem var um 24 m² að stærð, með tíu öðrum föngum. Dagana 21. júní til 3. júlí 2006 gekkst kærandi undir meðferð á sjúkrahúsi vegna blæðinga í vélinda. Kærandi lagði fram beiðni um að fá leyfi til að dvelja utan fangelsis á ný. Í kjölfarið eða 23. september 2006 voru framkvæmdar sérfræðirannsóknir af tveimur læknum. Samkvæmt báðum læknskýrslum var löng sjúkrahúsdvöl ekki nauðsynleg á þessu stigi sjúkdómsins. Önnur skýrslan mælti þó með því, til að hindra að heilsu kæranda hrakaði, að kærandi fengi hvíld, yrði settur á sérstakt mataræði, fengi viðeigandi lyfjameðferð og sætti reglubundnu eftirliti. Umsókn hans um leyfi til að dvelja utan fangelsis var hafnað.

Mannréttindadómstóllinn óskaði þess þann 9. mars 2007 á grundvelli 39. gr. málsmeðferðarreglna Mannréttindadómstólsins um bráðabirgðaráðstafanir, að grísk stjórnvöld heimiluðu að kærandi yrði færður í sérstaka lækni miðstöð þar sem hann gæti gengist undir allar nauðsynlegar rannsóknir og að hann skyldi dvelja á sjúkrahúsinu þar til læknar hans teldu að hann gæti snúið á ný í fangelsið án þess að lífi hans væri stefnt í hættu. Kærandi var færður þann 15. mars 2007 á viðeigandi deild á Pastras-sjúkrahúsinu þar sem hann dvaldist enn er dómurinn var kveðinn upp. Þar fékk hann meðferð með viðeigandi lyfjum vegna lifrabólgu B. Að auki hafði hann undirgengist fjölda sérhæfðra rannsókna og fengið mismunandi meðferðir. Samkvæmt lækniðráttum 18. janúar 2008 var ástand kæranda stöðugt og ekki lengur nauðsynlegt að halda honum á sjúkrahúsinu.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi kvartaði yfir því, með stoð í 3. gr. sáttmálans um bann við ómannúðlegri og vanvirðandi meðferð, að hann hafi smitast af lifrabólgu B vegna aðbúnaðar í varðhaldi hans. Hann kvartaði jafnframt yfir skorti á meðferð sem væri viðeigandi vegna ástands hans.

Niðurstaða

Dómstóllinn tók fram að kærandi þjáðist af skorpulífur sem orsakaðist af lifrabólgu B vírusnum. Skorpulífur væri krónískur lifrarsjúkdómur og krefðist stöðugs eftirlits og viðeigandi meðferðar. Þá hefði sjúkdómurinn, eins og í tilviki kæranda, oft ákveðnar afleiðingar í för með sér eins og blæðingar í meltingarveginum og mjög háan blóðþrýsting.

Hvað varðaði fullyrðingu kæranda um að hann hefði smitast af lifrabólguvírusnum vegna slæmra aðstæðna í varðhaldi hans leit dómstóllinn til þess að sjúkdómurinn væri mjög smitandi og smitleiðir hans væru með samræði eða með snertingu við smitað blóð eða líkamsvökva. Miðað við

krónískt eðli sjúkdómsins og smitleiðir hans taldi dómstóllinn að ekki væri hægt að fallast á fullyrðingu kæranda.

Dómstóllinn skoðaði hvort yfirvöld hefðu gert allt sem búast mætti við af þeim í ljósi alvarleika sjúkdóms kæranda. Dómstóllinn leit til þess að á tímabilunum ágúst 2003 til janúar 2004 og síðan frá 15. maí 2007 hefðu yfirvöld ekki brugðist þeirri skyldu sinni að vernda líkamlega heilsu kæranda, sem hefði fengið viðeigandi meðferð og lækniseftirlit á þeim tímabilum. Dómstóllinn tók fram að kærandi hefði hins vegar verið haldið í varðhaldi án þess að fá sérstakt mataræði eða viðeigandi lyfjameðferð né hefði hann fengið neinar rannsóknir í sérstakri læknameðstöð á tímabilinu 9. janúar 2006 til 15. mars 2007 þrátt fyrir niðurstöður sérfræðiskýrslu í september 2006 þar um. Dómstóllinn benti sérstaklega á að fyrir utan sjúkrahúsmeðferð á tímabilinu 21. júní til 3. júlí 2006 vegna blæðinga í vélinda hefðu nánast allar lækniðskóðanir kæranda tengst öðrum heilsufarsvandamálum. Dómstóllinn benti enn fremur á að aðgerð sem upphaflega átti að fara fram í júlí 2006 var ekki framkvæmd fyrr en ári síðar. Þá taldi dómstóllinn það með öllu óviðunandi að maður sem þjáðist af alvarlegum og mjög smitandi sjúkdómi hefði verið haldið ásamt tíu öðrum föngum í fangaklefa sem væri 24 m² að stærð. Dómstóllinn tók fram að þrátt fyrir að viðeigandi stjórnvöld hefðu verið frædd um að kærandi þjáðist af skorpulífur og að ástand hans þarfnaðist viðeigandi meðferðar þá var það ekki fyrr en Mannréttindadómstóllinn hefði óskað eftir ákveðnum ráðstöfunum að kærandi fékk reglubundið lækniseftirlit. Dómstóllinn komst einróma að þeirri niðurstöðu að grísk yfirvöld hefðu á því tímabili sem um ræddi ekki fullnægt þeirri skyldu sinni að vernda heilsu kæranda, sérstaklega með því að veita honum ekki viðeigandi lækniðmeðferð. Þar sem um ómannúðlega meðferð var að ræða komst dómstóllinn að því að 3. gr. sáttmálans hefði verið brotin.

Með vísan til 41. gr. sáttmálans voru kæranda dæmdar 7.000 evrur í miskabætur og 1.000 evrur í málskostnað.